Περί Αξιολόγησης….

1. Το σχολείο δεν είναι ούτε οι μαθητές, ούτε οι εκπαιδευτικοί, ούτε οι γονείς: **είναι οι σχέσεις μεταξύ όλων αυτών.** Αυτές καθορίζουν το πλαίσιο της σχολικής κοινότητας.

2. Το σχολείο ως κτίριο, αίθουσες, αυλή κτλ. είναι απλά **ο φυσικός χώρος** όπου λαμβάνει χώρα η κοινωνικοποίηση και η μάθηση. **Ο κοινωνικός, όμως, χώρος** είναι οι σχέσεις των ανθρώπων.

3. Το σχολείο είναι πρώτιστα **κοινότητα ζωής** (σχέσεων δηλαδή) και μετά κοινότητα μάθησης. Η μητέρα μου δεν έμαθε παρά ελάχιστα στον κοινωνικό χώρο του σχολείου της μεταπολεμικής Ελλάδας με τους 50 μαθητές ανά τάξη. Δεν θα ξεχάσει, όμως, ποτέ τους φίλους της και τις σχέσεις που έχει από το σχολείο. **Το σχολείο είναι πρώτα κοινότητα ζωής και μετά κοινότητα μάθησης.**

4. Όταν λέμε κοινότητα μάθησης, περιβάλλον μάθησης, θα πρέπει να θυμόμαστε το εξής: όταν κλωτσήσεις έναν σκύλο, δεν ξέρεις αν θα φύγει ή θα σε δαγκώσει. **Τα έμβια όντα είναι κλειστά συστήματα: επομένως, όσο περίεργο και αν ακούγεται, δεν μαθαίνουμε τίποτα σε κανέναν μαθητή**. Χτίζουμε ένα πλαίσιο σχέσεων, ένα περιβάλλον μάθησης, χρησιμοποιούμε διδακτικές στρατηγικές αλλά κάθε μαθητής (και εκπαιδευτικός φυσικά) κατακτά μόνος του τη γνώση, «χτίζει» τη γνώση του σε αλληλεπίδραση με τους άλλους. Ο Piaget και η κονστρουκτιβιστική παράδοση έχει μιλήσει για αυτήν τη εποικοδομητική διαδικασία πολύ νωρίς. Ακόμα παραπέρα, ο Vygotsky, ο Bruner και ο Bateson μιλούν για τον «Νου στην Κοινωνία», για τη σημασία του Εσύ για να υπάρξει το Εγώ, εν τέλει για τη σημασία του Εμείς – **δεν μαθαίνουμε, δεν υπάρχουμε χωρίς σύνδεση με τους άλλους, βρισκόμαστε μέσα σε ένα κύκλωμα επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης και έτσι μαθαίνουμε και εξελισσόμαστε. Είμαστε ένα οικοσύστημα. Ο Νους είναι ένα κύκλωμα, ένα οικοσύστημα, όχι κάτι το ατομικό, «μέσα στο κεφάλι μας» που θα το μετρήσουμε «αντικειμενικά».**

5. **Σε αυτό το κύκλωμα, το οικοσύστημα, δεν υπάρχει μόνο ο εκπαιδευτικός.** Υπάρχει η γενικότερη κουλτούρα ενός σχολείου. Η γενικότερη κουλτούρα μιας περιοχής, ενός χωριού, η γενικότερη κουλτούρα μιας κοινωνίας, μιας χώρας. Και μιας ολόκληρης εποχής.

6. **Κάθε σχολείο, κάθε τάξη, κάθε μαθητής, κάθε εκπαιδευτικός είναι ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ως προς τις σχέσεις του.** Άρα, και ως προς τον τρόπο και ρυθμό μάθησης και εξέλιξης. Και εξελισσόμαστε συνέχεια. Ποτέ δεν μπαίνει ο ίδιος άνθρωπος στο ίδιο ποτάμι όπως έχει πει και ο Ηράκλειτος. Και ο άνθρωπος έχει αλλάξει, και το ποτάμι. Πότε δεν είμαστε οι ίδιοι στις ίδιες κοινωνικές σχέσεις.

7. Άρα, **κάθε απόπειρα ποσοτικοποίησης, ατομικής μέτρησης και σύγκρισης μεταξύ ανθρώπων είναι απλά <u>επιστημολογικό λάθος</u>.** Δεν μπορείς να συγκρίνεις στην πραγματικότητα δύο παιδιά, δύο δασκάλους, δύο σχολεία. Πρόκειται για μοναδικά έμβια συστήματα σε συνεχή εξέλιξη μέσα σε συνεχώς εξελισσόμενες, διαφορετικές κοινωνικές σχέσεις/πλαίσια.

8. Ακόμα και η σύγκριση με τον «εαυτό» μας ή τη γνώση μας για ένα θέμα π.χ. τα Μαθηματικά είναι λάθος. Δεν είμαστε οι ίδιοι άνθρωποι για να κάνουμε σύγκριση με κάτι παλιότερο, ο εαυτός δεν είναι κάτι ξεκομμένο από τις κοινωνικές σχέσεις που τον πραγματώνουμε και οι σχέσεις και τα πλαίσια συνεχώς αλλάζουν. Να το πούμε με άλλο τρόπο, είναι άλλο το παιδί/εαυτός/πλαίσιο σχέσεων που δίνει δεύτερη φορά πανελλήνιες και τελικά περνάει στις εξετάσεις. Εμείς το «αναπαριστούμε» σαν έναν «στιβαρό, συνεχή εαυτό» που τα κατάφερε.

9. Κάθε αξιολόγηση, μαθητή ή εκπαιδευτικού, εσωτερική ή εξωτερική, είναι μόνο μια **στιγμιαία φωτογραφία της ατομικής ζωής μας που δεν αποκαλύπτει τα κοινωνικά πλαίσια στα οποία βρισκόμαστε και τη συνεχή αλλαγή τους.**

10. Για να μιλήσουμε λοιπόν για σχολεία, μαθητές, εκπαιδευτικούς, αξιολόγηση, αποτίμηση, ανατροφοδότηση κτλ. θα πρέπει **να αλλάξουμε τελείως τη γλώσσα μας, να μιλήσουμε περιγραφικά για μοναδικές κοινωνικές σχέσεις/πλαίσια και να πετάξουμε τη βαθμολόγηση και σύγκριση στον κάλαθο της ιστορίας της εκπαίδευσης**. Μόνο μια τέτοια διαδικασία προσεγγίζει περισσότερο την πολύπλοκη πραγματικότητα των ανθρώπων.

11. Ένα Υπουργείο που θέλει να θεμελιώσει μια διαδικασία αξιολόγησης η οποία δεν έχει τη συναίνεση των εκπαιδευτικών, θέλει να προσεγγίσει την πολύπλοκη πραγματικότητα ή **έχει πάρει οριστικό διαζύγιο με αυτήν, εξυπηρετώντας δικές του ιδεοληψίες;** Και ποια είναι η βασική του ιδεοληψία;

12. **Ο δαρβινισμός. Ο καλύτερος, ο άριστος (ως άτομο), κερδίζει και επιβιώνει**. Ο δαρβινισμός στη βιολογία, και στην κοινωνία, έχει διαψευστεί από τα επιτεύγματα των σύγχρονων επιστημών (με τις Θεωρίες για τη Σχετικότητα του Αϊνστάιν στη Φυσική, της αρχή της απροσδιοριστίας στη κβαντική μηχανική, τις έρευνες στη βιολογία και στα οικοσυστήματα των Maturana και Varela κ.α.). Δεν επιβιώνει ο άριστος. Υπάρχουν λιοντάρια πιο γρήγορα από άλλα στη σαβάνα, αλλά και τα άλλα λιοντάρια ζουν, αρκεί να είναι λειτουργικά και προσαρμοστικά (στις σχέσεις τους, στο οικοσύστημα). Με την αλληλεγγύη δε, όπως μας δείχνουν τα σύγχρονα πονήματα δασολογίας για τις σχέσεις των δέντρων σε ένα δάσος, επιβιώνει και ο αδύναμος – όπως ένας άνθρωπος με αναπηρία μπορεί να επιβιώσει, να εργαστεί και «διαπρέψει» σήμερα σε μια κοινωνία αλληλεγγύης και πρόνοιας.

13. **Αλληλεγγύη και όχι Ανταγωνισμός**. **Συνεργασία και όχι Φόβος.** Θέλουν να λειτουργεί το σχολείο όπως μια ιδιωτική επιχείρηση που λειτουργεί με ανταγωνισμούς και φόβο γιατί έτσι πιστεύουν ότι θα γίνει «άριστο» σε μια «αγορά» σχολείων. Αυτή είναι η «ιδιωτικοποίηση» του δημόσιου σχολείου και όχι η εξαγορά του από κάποιον ιδιώτη επιχειρηματία.

14. **Το σχολείο δεν είναι μόνο εμείς σήμερα αλλά και οι μελλοντικές γενιές**. Το Δημοκρατικό, Αλληλέγγυο Σχολείο πρέπει να προστατευτεί, παρά τα δικά του προβλήματα και στρεβλώσεις σε διαδικασίες (π.χ. πόσο συχνά συζητούν οι Σύλλογοι Διδασκόντων παιδαγωγικά ζητήματα και όχι λειτουργικά;).

15. Αγωνιζόμαστε ενάντια στις διαδικασίες αυτό-έξω-μέσα αξιολόγησης που προωθεί το δαρβινικό μας Υπουργικό επιτελείο.